

Den Haag

groep 3/4

De straat van mijn school

bij Milieueducatie

Handleiding

Inleiding

Een buitenles voor de groepen 3 en 4: over een bang vogeltje, een straatkat, een kindermeter en een heleboel dropjes...kortom, over de straat van de school

“De straat van mijn school” is een leskist uit het thema Stadsruimte van het onderwijsaanbod van Milieueducatie.

Met de materialen uit de leskist kunt u in de straat of op het schoolplein met de leerlingen van uw groep diverse opdrachten uitvoeren.

Belangrijk is vooral hoe de kinderen de straat ervaren. Is het druk? Poepen er honden. Wat vind je leuk aan onze straat en wat niet? Terug in de klas bespreekt u het nog eens rustig na.

Andere activiteiten uit het thema stadsruimte:

- Speelruimte, keuzekist voor groep 5 / 6;
- Ontwerp je eigen wijk, leskist voor groep 7 / 8.

Inhoud

Inleiding	pagina 1
Gebruiksaanwijzing van “De straat van mijn school”	pagina 3
- Waar gaat het over?	
- Deze leskist bevat	
- Voorbereiding	
- De aanleiding	
De opdrachten	pagina 5
- Structuur van de opdrachten	
- Uitvoering op straat	
- Opdrachten in de jas	
- Opdrachten kiezen	
Planschema`	pagina 7
Wat uit de leskist hoort bij welke opdracht?	pagina 9
Opdrachten	pagina 10 en verder

Gebruiksaanwijzing van “De straat van mijn school”

Een jas als les

De jas die u aantreft is, goed voor een buitenles van een uur of 2. Lekker met uw klas de straat op om op speelse en avontuurlijke wijze iets te leren. Dat de straat van de school zich prima leent als leeromgeving, ervaart u als u de jas op een zonnige of minder mooie dag aantrekt en de kinderen alle geheimen uit de jaszakken laat doorgronden...

Veel plezier!

Waar gaat het over?

In de zakken van de jas zitten allerlei opdrachten verstopt. Ze gaan allemaal over de straat van de school, ze worden (liefst) ook uitgevoerd op straat, en hebben elk een eigen doel en werkwijze. De opdrachten die in de jaszakken zitten, heeft u vooraf zelf uitgekozen uit het totaalaanbod van 16.

U vindt een mengeling van kennisoverdracht en beleving terug. De kinderen doen kennis op over elementen van de straat zoals straatmeubilair, verkeer, letters, hemelwaterafvoer enz. Bij verschillende opdrachten komen taal/ begrip en rekenen (tellen en inventariseren) aan bod. Veel opdrachten hebben een beleevingsaspect, zoals het voelen, horen, beoordelen van sfeer en kleur en alles ondersteboven bekijken.

In een uur tijd kunt u gemiddeld 4 opdrachten doen.

Deze leskist bevat

- Een jas met zakken een label waar ‘te leen voor straatonderzoekers’ op staat.

- Een handleiding met daarin 16 keuzeopdrachten. De handleiding past in de binnenzak van de jas.
- Een grote doos waarin het materiaal voor de leerlingen past.
- Opdrachtkarten en andere materialen die bij de opdrachten horen en naar keuze in de jaszakken en de doos gestoken kunnen worden.

De straat van de school

Het onderwerp van deze les is op elke school anders, omdat nu eenmaal elke straat anders is. Misschien kent u de straat van de school op uw duimpje, misschien is het de moeite waard om er nog eens doorheen te lopen met het oog op veiligheid, mogelijkheid om er met de hele klas te vertoeven, oversteekplekken, breedte van de trottoirs, aanwezig straatmeubilair, uitnodigende plekjes, vervuiling, leuke bewoners, kleur enz. Misschien heeft u de mogelijkheid om te kiezen uit meer dan één straat.

Vorbereiding (ongeveer 1 uur)

- U bekijkt de keuzeopdrachten in de handleiding.
- U beoordeelt ze op geschiktheid voor uw klas, de straat van uw school en uzelf.
- U kiest een aantal opdrachten uit.
- Bij enkele opdrachten is een kleine voorbereiding nodig.
- U haalt uit de leskist wat nodig is bij de gekozen opdracht en stopt dit in de jaszakken en de doos.
- Eventueel extra materiaal stopt u in de bijbehorende doos.
- Eventueel stopt u deze handleiding in de binnenzak van de jas.
- U hangt de jas in de klas, u verstopt de leskist.

De aanleiding

U kunt op verschillende manieren te werk gaan, bijvoorbeeld:

- Op een geschikte dag introduceert u de jas bij de kinderen en leest het label voor. Weten de leerlingen waar de jas voor is? U legt uit dat de jas vol zit met opdrachten die over de straat van de school gaan, trekt de jas aan en neemt de kinderen mee naar buiten. U vergeet ook de grote tas met het leerlingmateriaal niet.
- U hangt de jas in de klas en wacht tot de kinderen hem ontdekken en vragen gaan stellen. Samen met de kinderen zoekt u uit waar de jas voor bedoeld zou kunnen zijn. Het bordje: SCHOOLSTRAAT (1ste opdracht) kan u hierbij behulpzaam zijn.
- U vraagt de conciërge, een ouder of een stagiaire om de jas in de klas te introduceren.

- U verzint zelf een prachtig verhaal rondom de vondst van de jas.
- U hangt de jas op een gekke plek, bijvoorbeeld buiten in een boom, zodat de kinderen hem vinden.

De opdrachten

De structuur van de opdrachten

Om u tijd en werk te besparen vindt u in de handleiding bij elke opdracht de volgende informatie:

In de jaszak	Welk materiaal (bijvoorbeeld envelop no 3) uit de leskist stopt u in de jaszak?
In de doos	Welk materiaal voor de leerlingen stopt u in de doos?
Tekst opdrachtkaartje	Wat staat er op het opdrachtkaartje?
Jaszak	In welke jaszakzak moet de opdracht (gewone jaszak, grote jaszak, binnenzak)?
Doel	Wat is het doel van de opdracht?
Werkvorm	Bijvoorbeeld: inventariseren, raadspel, tellen.
Groepsindeling	Gehele klas, verschillende opdracht per duo of in groepjes.
Overig materiaal	Materiaal dat niet in de leskist zit, zoals A4tjes of een pen.
Geschikt voor	Welke soort straat, zoals een drukke, een rustige straat?
Bijzonderheden	Waar moet u verder op letten?
Kernwoord	Aan welk kernwoord kunt u, in het kader van taalonderwijs, extra aandacht besteden?

Uitvoering: op straat

De opdrachten zijn zó van opzet dat ze bijna allemaal geheel buiten op straat (of op het schoolplein) uit te voeren zijn. Het staat u natuurlijk vrij om sommige opdrachten in de klas voor te bereiden. Bij een aantal opdrachten worden suggesties gegeven voor verwerking naderhand in de klas.

Bij verschillende opdrachten wordt er in groepjes of in duo's gewerkt. U kunt de groepsindeling vooraf maken.

Opdrachten in de jaszak

De kinderen treffen opdrachten in verschillende jaszakken. Wat zij vinden is echter niet een van A tot Z uit geschreven opdracht, maar een aanleiding ertoe. Soms is het een klein briefje, soms een diertje of een ansichtkaart. De reden hiervoor is dat het

- a spannender wordt (wat doet die straatkat in de jaszak);
- b mogelijkheden aan u en de kinderen geeft om de opdracht naar eigen inzicht in te vullen;
- c ook past bij de niet zo taalvaardige kinderen

Uzelf kunt in de handleiding lezen wat de opdracht letterlijk inhoudt. Als u de handleiding in de binnenzak van de jas opbergt kunt u hier desgewenst steeds opzoeken hoe de opdracht gaat. U kunt echter ook de vrijheid nemen om hiervan af te wijken of in te gaan op ideeën van de kinderen.

Opdrachten kiezen

Bij de keuze voor opdrachten die u in de jas stopt kunt u zich door verschillende zaken laten leiden:

- Wat vind u zelf leuk
- Wat vinden de kinderen waarschijnlijk leuk
- Wat is wenselijk of haalbaar met uw klas
- Welke kernwoorden wilt u graag aan de orde laten komen
- Welke opdrachten zijn geschikt voor kleine groepjes of juist voor de hele klas
- Welke opdrachten zijn het meest geschikt voor onze 'schoolstraat'
- Welke opdrachten kan ik ook op het schoolplein doen etc.

Tot slot

Verschillende opdrachten lenen zich ervoor om na afloop nog met de kinderen in de klas te verwerken. U kunt ook aan de kinderen vragen of ze iets nieuws gezien hebben, iets wat ze vóór deze les nog niet wisten of waar ze nooit op letten.

Ook kunt u de link maken naar de straat waar de kinderen zelf wonen. Lijkt die op de straat van de school? Heb je daar veel auto's, kleuren, schatten enz.

Planschema **De straat van mijn school**

	Opdracht	Tijd in minuten	Geschikt voor	In de jas	In de doos	Materiaal om vooraf zelf te verzamelen (niet bijgeleverd in de leskist). In de doos stoppen.
1	Letters in de straat	15	Elke straat	Straatnaambordje SCHOOLSTRAAT1 5 letterkaarten	Lege blaadjes en potloden	Potlood en leeg blaadje per duo
2	Waar zijn ze voor	10	Elke straat	Opdrachtkaart 2 en 5 geplastificeerde fotokaarten	-	
3	Schatten van de straat	10	Elke straat	Opdrachtkaart 3 met gedicht	-	
4	Verrassing!	10	Straat met breed trottoir of schoolplein	Doos stoepkrijtjes	Stoepkrijt, genoeg voor alle leerlingen	Stoepkrijt, genoeg voor alle leerlingen
5	Autodrop	5	Drukke straat	Opdrachtkaart 5, (lege) zak autodrop	Horloge of stopwatch, grote zak autodrop.	Horloge of stopwatch, grote zak autodrop
6	Het allerkleinste diertje	15	Veilige straat met wat groen	Opdrachtkaartje met lieveheersbeestje erop, vergrootglas	10 Potjes van filmrolletjes, 10 vergrootglazen	Eventueel potjes met vergrootglas ('loepotjes')
7	Vierenvijftig kinderen lang	10	Deel van een straat zonder over te steken	Opdrachtkaart 7 met krantenberichtje	-	
8	Kleur in de straat	15	Elke straat	Opdrachtkaart 8 met ansichtkaart van een kleurig huis en 7 gekleurde kaartjes	Potlood en leeg blaadje per groepje	Potlood en leeg blaadje per groepje
9	Op z'n kop	5	Elke straat of schoolplein	Foto van een meisje ondersteboven	-	
10	Sammy de straatkat	10	Redelijk schone straat (voelopdracht) of schoolplein	Pluche poesje	-	
11	Straatafdrukken	10	Elke straat	Afdruk van de schors van een boom	A4-tjes per duo en wasco (geen geel) of houtskool	A4-tjes per duo en wasco (geen geel) of houtskool
12	De grote oranje spetter	15	Elke straat	Opdrachtkaartje 12	Kopie van het boek 'Een grote oranje spetter'	
13	Op bezoek	15	Elke straat	Opdrachtkaart 13	-	
14	Een veilig plekje	10	Elke straat	Vogeltje	-	
15	Ik sta op straat en ik hoor...	10	Elke straat of schoolplein	Fietsbel	-	
16	Drupje op reis	15	Elke straat	Opdrachtkaart 16 16 druppelkaartjes met woorden aan een touwtje		

Wat uit de leskist hoort bij welke opdracht?

1 jas

1 bijbehorende doos

opdracht 1	straatnaambordje SCHOOLSTRAAT 15 letterkaarten
opdracht 2	opdrachtkaart 2 5 geplastificeerde fotokaarten van lantaarnpaal, put, stoep, brievenbus en verkeersbord
opdracht 3	opdrachtkaart 3 met daarop een gedichtje
opdracht 4	doosje stoepkrijt
opdracht 5	opdrachtkaart 5, (lege) zak autodrop
opdracht 6	(klein) opdrachtkaartje 6 met lieveheersbeestje, 10 potjes van filmrolletjes, 10 vergrootglazen
opdracht 7	opdrachtkaart 7 met daarop een krantenbericht
opdracht 8	ansichtkaart en papieren vierkantjes in 7 kleuren
opdracht 9	plaatje van een meisje ondersteboven
opdracht 10	poes
opdracht 11	opdrachtkaart 11 en kopie van een straatafdruk
opdracht 12	opdrachtkaart 12 en kopie van het boek 'De grote oranje spetter'
opdracht 13	opdrachtkaart 13
opdrachtkaart 14	een klein vogeltje
opdrachtkaart 15	een fietsbel

opdrachtkaart 16

opdrachtkaart 16 en
16 druppelkaartjes aan een touwtje voor om de hals

Opdrachten van De straat van mijn school

1. Letters in de straat

In de jaszak

Straatnaambordje
SCHOOLSTRAAT met
letterkaarten.

In de doos
Tekst opdrachtkaartje /
Jaszak
Doel

Letterkaarten.
Ruime zak.
Kinderen leren dat namen en
functies van dingen in de straat
soms met letters worden
aangeduid.

Werkvorm
**Groepsindeling
opdracht per du.**
Overig materiaal
Geschikt voor
Bijzonderheden
Kernwoord
Tijd

Inventariseren.
Gehele klas, verschillende
Vel papier met potlood per duo.
Elke straat.
/
Straatnaambordje.
15 minuten.

Voorbereiding

/

Vooraf in de klas

/

Buiten op straat

U laat een van de kinderen het straatnaambord voorlezen. Elk duo krijgt één letterkaart en een vel papier met potlood om te 'turven'. Weten de kinderen hoe de straat van de school heet?

Zie je die letter ook ergens op een bordje? En zijn er nog meer bordjes met letters te vinden in de straat? Dat gaan we eens onderzoeken!

U loopt met de gehele klas een route door de straat. De kinderen hebben twee aan twee een letterkaart bij zich. Telkens als ze hun 'eigen' letter tegenkomen in de straat, mogen ze een streepje zetten op hun vel papier. Letters zijn te vinden op bijvoorbeeld:

- Een brievenbus
- Voordeuren
- Verkeersborden of bushalteborden
- Een winkel of kantoor
- Stilstaande auto's

Noot:

in deze opdracht gaan kinderen letters tellen. Letters op rijdende auto's tellen echter niet in verband met het gevaar dat kinderen achter auto's aan gaan rennen.

Terug in de klas

U inventariseert met de kinderen welke letter de meeste cirkeltjes gekregen heeft en dus in hun straat het meeste voor komt. Verder praat u met de kinderen aan de hand van de volgende vragen:

- Op welke dingen staan allemaal letters?
- Waarom staan die letters er?

2. Waar zijn ze voor

In de jaszak

In de doos

Tekst opdrachtkaartje

Jaszak

Doel

Werkvorm

Groepsindeling

Overig materiaal

Geschikt voor

Bijzonderheden

Kernwoorden

Tijd 10 minuten.

Opdrachtkaart 2 en 5 geplastificeerde fotokaarten ('straatmeubelkaartjes') met een touwtje erdoor:

- Lantaarnpaal
- Put
- Stoep
- Brievenbus
- Verkeersbord

/

Op je rug, raad maar vlug.

Gewoon.

Kinderen leren dat dingen in de straat specifieke kenmerken en een functie hebben.

Raadspel.

Gehele klas, mogelijk in groepjes.

/

Elke straat.

Eventueel geschikt voor op het schoolplein.

Straatmeubels, lantaarnpaal, put, stoep, brievenbus, verkeersbord.

Vorbereiding

/

Vooraf in de klas

Mogelijk behandelt u het woord 'straatmeubel' vooraf in de klas. Het woord is gemakkelijker te begrijpen als u samen met de kinderen een lijst met meubels voor in huis maakt (de dingen die in huis staan) en daarnaast een lijst met straatmeubilair.

Buiten op straat

(of op het schoolplein)

U verdeelt de 'straatmeubelkaartjes' over vijf kinderen en zorgt ervoor dat ze een poosje met de rug naar de andere kinderen gaan staan, zodat iedereen de kaartjes goed heeft kunnen bekijken, maar de dragers van de kaartjes ze zelf niet zien. Daarna mogen ze zich met hun gezicht naar de groep draaien. Nu mogen de kaartjeskinderen één voor één een vraag stellen om erachter te komen welk straatmeubel ze zijn. Het mogen alleen vragen zijn die je met ja of nee kunt beantwoorden. U kunt de kinderen eventueel op weg helpen met vragen:

Ben ik lang?

Geeft ik licht?

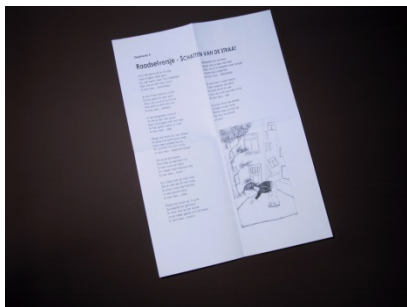
Is er hier ook een in de straat?

De andere leerlingen geven antwoord. Wie van de 'kaartjeskinderen' kan raden welk 'straatmeubel' hij of zij is.

U kunt deze opdracht ook in groepjes doen, waarbij in elk groepje één kind met een kaartje zit. De 'kaartjeskinderen' kunnen eventueel rouleren door ná het raden naar een volgend groepje te gaan.

Terug in de klas
/

3. Schatten van de straat

In de jaszak	Opdrachtkaart 3 met gedicht.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	/
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen maken kennis met dingen en diertjes die op straat 'wonen' of er terecht zijn gekomen.
Werkvorm	Raden.
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat, maar liefst een rustige
Bijzonderheden	Deze opdracht kan het beste niet aan het begin zitten, maar pas als de kinderen er al een beetje inzitten.
Kernwoorden	/
Tijd	10 minuten

Vorbereiding

/

Voraf in de klas

/

Buiten op straat

(kan ook in de klas of op het schoolplein): U laat een van de kinderen de envelop uit de jas nemen en de voorkant lezen. Daarna leest u zelf steeds één gedichtje voor en laat de kinderen het laatste woord raden. Na elk geraden woord vraagt u aan de kinderen hoe die schat daar op dat plekje zou zijn gekomen. Wie heeft het er neergelegd, wie is het verloren, of hoe is het er gekomen? De schatten uit het versje zijn achtereenvolgens: bloemetje, knikker, slak, sigarettenpeuk, munt, mier, naald, elastiekje, tak, jijzelf)

Terug in de klas

/

4. Verrassing !

In de jaszak	Eén stoepkrijtje.
In de doos	Ongeveer 5 dozen stoepkrijt, genoeg voor alle leerlingen.
Tekst opdrachtkaartje	/
Jaszak	Gewoon.
Doel	Samen de straat versieren.
Werkvorm	Tekenen met stoepkrijt
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Straat met een breed trottoir of het schoolplein.
Bijzonderheden	/
Kernwoorden	Stoep, stoeptegels, trottoir.
Tijd	10 minuten

Vorbereiding

/

Voraf in de klas

/

Buiten op straat

Laat de kinderen, na de vondst van het stoepkrijt, zelf een opdracht bedenken! Benoem eventueel, indien de kinderen een tekening op het trottoir gaan maken, de kernwoorden stoep, stoeptegels en trottoir.

Terug in de klas

/

5. Autodrop

In de jaszak	Opdrachtkaart 5 en een lege zak autodrop.
In de doos	Een grote zak met autodrop .
Tekst opdrachtkaartje	Voor elke auto die jullie tellen, krijgt de klas een dropje. Als je genoeg dropjes hebt voor de hele klas, mogen jullie snoepen!
Jaszak	Jaszak met autoknoopjes.
Doel	Kinderen worden zich bewust van de veelheid auto's op straat en het gevaar dat dat met zich meebrengt.
Werkvorm	Tellen en snoepen.
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	Eventueel een horloge of stopwatch.
Geschikt voor	Drukke straat.
Bijzonderheden	Neem voor kinderen die een (bijvoorbeeld suikervrij) dieet hebben vervangend snoepgoed mee.
Kernwoorden	Auto, druk, rustig.
Tijd	5 minuten.

Vorbereiding

U koopt een zak autodrop en stopt die in de doos.

Vooraf in de klas

/

Buiten op straat

U of één van de kinderen leest de opdracht voor. Eén kind krijgt de geopende zak drop in bewaring, een ander de lege zak. Een derde kind of uzelf houdt de tijd bij.

Telkens als er door de klas een auto geteld is, gaat er één dropje van de ene in de andere zak. Alle kinderen tellen hardop mee. Pas als er genoeg dropjes voor de hele klas in de lege zak zijn, mag iedereen gaan snoepen. Hoe lang duurde het?

(In een autoluwe straat kunt u ook andere vervoermiddelen zoals fietsers en bromfietzers mee tellen. Is het héél rustig, tel dan ook voetgangers mee).

Terug in de klas

U bespreekt nog even na hoeveel auto's er in hoeveel tijd door de straat reden. Vinden de kinderen het veel? Kun je op deze straat goed en veilig oversteken?

6. Het allerkleinste diertje

In de jaszak	Piepklein kaartje met een lieveheersbeestje erop en een tekstballonnetje én een vergrootglas.
In de doos	10 potjes van filmrolletjes, 10 vergrootglazen (of eventueel 10 loeppotjes).
Tekst opdrachtkaartje	"Ik ben het allerkleinste diertje, of niet?"
Jaszak	Klein.
Doel	Kinderen ontdekken dat er, zelfs in een 'grijze' straat, toch allerlei kleine diertjes te vinden zijn.
Werkvorm	Diertjes zoeken.
Groepsindeling	Gehele klas, verdeeld in groepjes van 3 of 4.
Geschikt voor	Veilige straat met wat groen, boomspiegels e.d. Is het winter? Controleer dan even of er genoeg diertjes te vinden zijn!
Bijzonderheden	Controleer vooraf of er niet teveel hondenpoep en andere vieze dingen op het trottoir of in het groen liggen.
Kernwoorden	Vergrootglas, lieveheersbeestje.
Tijd	15 minuten.

Vorbereiding

U haalt het overige materiaal uit de leskist (filmdoosjes) of verzamelt het zelf en kijkt of u er een plekje voor in de jas kunt vinden. Anders neemt u het los mee.

Buiten op straat

Een van de kinderen haalt het kaartje uit het kleine jaszakje en leest de uitspraak van het lieveheersbeestje voor. U vraagt aan de kinderen of zij denken dat het lieveheersbeestje gelijk heeft. Welk groepje kan een kleiner diertje vinden? Elk groepje krijgt een luciferdoosje of een potje met vergrootglas mee. Het gewone vergrootglas houdt u zelf.

Als alle kinderen hun luciferdoosje gevuld hebben (of na een minuut of 5) zet u de zoektocht stop. Op straat óf later in de klas kijkt u welk diertje het allerkleinst is. Hiertoe gebruikt u uiteraard het vergrootglas. Ook bespreekt u met de kinderen waar de diertjes gevonden zijn (in de struiken, tussen de stenen)

Terug in de klas

U spreekt met de kinderen af waar en wanneer de diertjes hun vrijheid weer terug krijgen (wacht niet te lang!).

7. Vierenvijftig kinderen lang

In de jaszak	Opdrachtkaart 7 met een berichtje uit de krant.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	In Meterdam hebben kinderen een straat gemeten door hand in hand een lange slinger te maken. De straat was 54 kinderen lang. De burgemeester van Meterdam denkt dat dit de langste straat van Nederland is.
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen leren dat 'lengte' een specifiek gegeven van een straat is.
Werkvorm	Menselijk meetlint.
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Deel van een straat zonder over te steken.
Bijzonderheden	Met 'straat' wordt hier, i.v.m. de veiligheid een stuk straat bedoeld tussen twee zijstraten, dus zonder over te steken.
Kernwoorden	Meten, lengte.
Tijd	10 minuten.

Vorbereiding

/

Vooraf in de klas

/

Buiten op straat

U leest het krantenbericht voor. Mogelijk reageren de kinderen door te roepen dat hun straat langer is, of dat zij het óók kunnen. Laat de kinderen zelf uitvinden hoe ze een lange slinger kunnen maken, en wat ze kunnen doen als alle kinderen 'op' zijn.

Reageren de kinderen niet, probeert u hen dan 'uit de tent te lokken', door bijvoorbeeld te zeggen dat deze straat vast een heel stuk korter is dan die straat uit Meterdam.

Terug in de klas

Eventueel vraagt u aan de kinderen of zij zelf in een lange of korte straat wonen. Denken ze dat hun straat langer of korter is dan de straat van de school?

Ook kunt u hen vragen op welke wijze je nog meer een straat kunt opmeten. Eventueel maakt u zo een overstap naar een reken/ meetles.

8. Kleur in de straat

In de jaszak	Ansichtkaart van een kleurig huis en 7 gekleurde kaartjes.
In de doos	Potloden en lege blaadjes. Deze vooraf zelf verzamelen.
Tekst opdrachtkaartje	/
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen vormen zich een beeld van de sfeer in een straat aan de hand van kleuren.
Werkvorm	Inventariseren.
Groepsindeling	Gehele klas, verschillende opdracht per groepje.
Overig materiaal	Potlood en leeg blaadje per groepje.
Geschikt voor	Elke straat.
Bijzonderheden	/
Kernwoord	Kleurig.
Tijd	15 minuten.

Voorbereiding

U neemt per groepje een potlood en een leeg blaadje mee.

Vooraf in de klas

(of buiten op straat)

U laat de ansicht zien. Wat valt de kinderen op? Eventueel helpt u ze op weg door de kleurenkaarten te laten zien. Daarna verdeelt u de klas in maximaal 7 groepjes die elk één van de kleurenkaarten meekrijgen. U kunt kiezen uit:

- Groepje grijs
- Groepje rood
- Groepje groen
- Groepje bruin
- Groepje blauw
- Groepje wit
- Groepje zwart

Buiten op straat

U maakt een wandeling en de leerlingen houden bij hoeveel dingen de kleur van hun kaartje hebben. Als ze al kunnen schrijven, zetten ze de naam van die dingen op een blaadje, zo niet, dan geven ze elk voorwerp dat ze zien een kruisje. Vraag kinderen die nog niet kunnen schrijven om in elk geval twee of drie dingen te onthouden van 'hun' kleur.

Terug in de klas

U inventariseert van welke kleur de meeste en van welke de minste dingen zijn.

Vinden de kinderen het een vrolijke straat? Een gezellige of juist een saaie straat. En heeft dat met de kleuren te maken? Hoe zouden we het anders willen zien? Stel je voor dat de stoep roze was en de straat blauw met gele stippen. Eventueel kunt u de kinderen een tekening laten maken van een straat met 'gekke' kleuren. Als het mogelijk is kunt u ze ook met stoepkrijt de stoep op laten fleuren.

9. Op z'n kop

In de jaszak	Kaartje waar een meisje ondersteboven staat.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	/
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen leren dingen van uit een ander perspectief te bekijken.
Werkvorm	Kijken.
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat, liefst met breed trottoir, of het schoolplein.
Bijzonderheden	/
Kernwoorden	Ondersteboven, op z'n kop.
Tijd	5 minuten.

Vorbereiding

/

Voraf in de klas

/

Buiten op straat

Laat de kinderen het plaatje van het 'onderstebovenmeisje' zien. Wat valt hen op? Leg uit hoe je het beste ondersteboven kan kijken zonder te vallen.

Terug in de klas

(of nog op straat)

Laat kinderen vertellen hoe het was om de straat op z'n kop te zien.

10. Sammy de straatkat

In de jaszak	Een klein poesje
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	/
Jaszak	Ruime jaszak (op rug).
Doel	Kinderen gebruiken hun tastzin om de straat te verkennen.
Werkvorm	Voelopdracht.
Groepsindeling	Gehele klas, per duo.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat, liefst met een breed trottoir en niet te veel poep op de stoep, of het schoolplein.
Bijzonderheden /	
Kernwoorden	Straatkat, voelen.
Tijd	10 minuten.

Voorbereiding

/

Voraf in de klas

/

Buiten op straat

Een van de kinderen haalt de straatkat uit de jas. Misschien steekt de staart er al een poosje uit... U vertelt dat een kat ook in het donker de weg op straat kan vinden. Kinderen kunnen uw verhaal aanvullen met ervaringen met hun eigen kat. Om de weg te vinden gebruikt een kat haar snorharen om goed te kunnen voelen.

U legt uit dat de kinderen dat ook mogen proberen, maar dat het een opdracht is waarbij je elkaar goed moet kunnen vertrouwen. U verdeelt de klas in duo's en legt uit dat het ene kind de ogen sluit en door het andere kind door de straat geleid wordt. Met de vrije hand kan het 'blinde' kind voelen aan muren, bomen enz. Het ziende kind laat het 'blinde' kind raden wat het voelt. Spreek duidelijke spelregels af (niet oversteken, grenzen van het te bewandelen gebied enz).

Doe dit spel maar een paar minuten en laat dan de duo's wisselen.

Terug in de klas

Vraag de kinderen hoe het voelde om niets te zien. Lukte het ze goed om te raden wat ze voelden?

11. Straatafdrukken

In de jaszak	Afdruk van de schors van een boom.
In de doos	A4tjes, wasco (geen geel) of houtskool
Tekst opdrachtkaartje	Dit is een stratafdruk. Kunnen jullie er meer maken?
Jaszak	Gewoon.
Doel	Ervaren dat er in een straat verschillende materialen en structuren voorkomen.
Werkvorm	Afdrukken maken met stoepkrijt op papier.
Groepsindeling	Gehele klas, opdracht per duo.
Overig materiaal	A4tjes per duo en wasco (geen geel) of houtskool, reserve A4tjes.
Geschikt voor	Elke straat, als het niet te hard waait of regent.
Bijzonderheden	/
Kernwoord	Afdruk.
Tijd	10 minuten.

Vorbereiding

U neemt per kind een A4tje mee en een wasco-krijtje of een staafje houtskool.

Voraf in de klas

(of buiten op straat): U legt een A4tje op een ribbelige achtergrond en gaat er zachtjes met een stukje wasco overheen. U laat de kinderen goed zien hoe u het staafje wasco vasthoudt (liggend en niet te hard drukken). Nu heeft u een afdruk van het ribbelige ding. Elk duo mag op straat ook een afdruk maken.

Buiten op straat

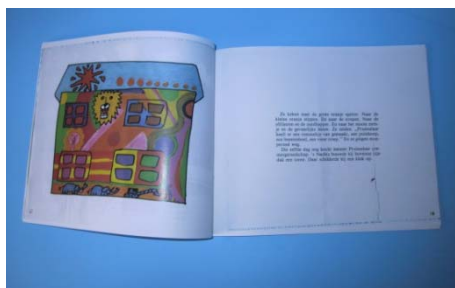
Elk duo maakt een afdruk bijvoorbeeld van

- Een stoeptegél
- Een put
- Een ijzeren hekje
- Grind
- Een lantaarnpaal
- Een muur

Terug in de klas

U verzamelt alle blaadjes en laat de kinderen raden waar de afdrukken van gemaakt zijn. De makers houden natuurlijk even hun mond!. Na afloop hangt u alle afdrukken aan een lijn in de klas.

12. De grote oranje spetter

In de jaszak

In de doos

Tekst opdrachtkaartje

Jaszak

Doel

Werkvorm

Groepsindeling

Overig materiaal

Geschikt voor

Bijzonderheden

Kernwoord

Tijd

Opdrachtkaartje 12

Fotokopie van het verhaal 'de grote oranje spetter'.

Zijn de huizen in deze straat ook droomhuizen, net als het huis van meneer Pruimelaar?

Gewoon.

Kinderen leren door goed naar de huizen, tuintjes en ramen te kijken dat alle mensen iets heel persoonlijks van hun huis maken.

Verhaal en kijkopdracht/
inlevingsopdracht.

Gehele klas, opdracht per duo.

/

Elke straat.

/

Droomhuis.

15 minuten.

(exclusief verhaal voorlezen)

Voorbereiding

Deze opdracht kunt u alleen doen als u vooraf in de klas het bijgevoegde verhaal 'de grote oranje spetter' heeft voorgelezen. De opdracht vergt dus wat meer voorbereidingstijd.

Voraf in de klas

U leest het verhaal 'de grote oranje spetter' voor.

Buiten op straat

U leest de opdracht voor en verdeelt de groep zó dat elk duo een 'eigen' huis heeft. Vraag de kinderen om goed naar het huis te kijken.

- Wat staat er voor het raam?
- Wat staat er in de tuin?
- Is er iets bijzonders te zien aan de deur?
- Is er iets bijzonders te zien aan het nummerbord?
- Zouden er kinderen wonen?
- Zouden er oude mensen wonen?
- Zou jij er willen wonen?

Terug in de klas

U vraagt aan de kinderen wat ze hebben gezien. Laat ze eventueel een tekening maken van iemand die zou kunnen wonen in het huis dat ze getekend hebben (of om het huis zelf te tekenen).

13. Op bezoek

In de jaszak	Opdrachtkaartje13.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	Ga op bezoek bij nummer ...?
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen ervaren dat de straat van de school niet anoniem is.
Werkvorm	Bezoek aan een bewoner.
Groepsindeling	Gehele klas, of mogelijk de klas opgesplitst in 2 of 3 groepen.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat.
Bijzonderheden	/
Kernwoorden	Bezoek, visite.
Tijd	15 minuten.

Voorbereiding

Deze opdracht vergt enige voorbereiding. Is er een straatbewoner bereid om alle kinderen te ontvangen en ze bijvoorbeeld het huis of de achtertuin te laten zien? Spreek goed af hoe laat u komt, met hoeveel kinderen en wat er wel en niet mag in het huis. Het huisnummer vult u met potlood in op het opdrachtkaartje.

Vooraf in de klas

Het leukst is het om deze opdracht als verrassing tevoorschijn te laten komen op straat. Maar misschien vindt u het belangrijk om vóóraf in de klas met de kinderen gedragsregels af te spreken of groepjes in te delen als er méér bezoekadressen beschikbaar zijn.

Buiten op straat

U leest de opdracht voor en spreekt met kinderen kort gedragsregels af. Daarna zoekt u het huis dat u gaat bezoeken op.

Terug in de klas

/

14. Een veilig plekje

In de jaszak	Vogeltje.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	/
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen bekijken de straat vanuit het perspectief van veiligheid.
Werkvorm	Plekje zoeken waar een vogeltje veilig is.
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat.
Bijzonderheden	Deze opdracht is het meest geschikt in het voorjaar.
Kernwoord	Veilig.
Tijd	10 minuten.

Vorbereiding

/

Voraf in de klas

/

Buiten op straat

Een van de kinderen vindt het vogeltje in de jas. (Misschien kunt u het er, als niemand kijkt, met het koppie bovenuit laten steken.) U vraagt aan de kinderen waar het vandaan kan komen. Samen gaat u op zoek naar een veilige plek voor het vogeltje. Waar moeten we allemaal op letten?

Denk aan: katten, lawaai, hoogte, rust, in de buurt van iets eetbaars, enz. Zijn er nog andere vogeltjes te zien in de straat, en waar vinden die een veilig plekje?

Misschien gaat het vogeltje uiteindelijk mee naar het schoolplein of voor een nachtje naar één van de kinderen thuis. Of nog even terug in de jas, omdat het nog geen lente is!

Terug in de klas

U praat met de kinderen na over veilige plekjes. Voelen zij zich veilig op straat? Op welke plekjes voel je je veilig en op welke niet?

15. Ik sta op straat en ik hoor...

In de jaszak	Fietsbel.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	Welke geluiden hoor je?
Jaszak	Gewoon.
Doel	Kinderen onderscheiden verschillende geluiden in een straat.
Werkvorm	Luisterspel.
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat of het schoolplein.
Bijzonderheden	/
Kernwoord	Geluid.
Tijd	10 minuten.

Vorbereiding

/

Voraf in de klas

/

Buiten op straat

Eén van de kinderen mag de fietsbel uit de jaszak halen en er even mee bellen. Kan iedereen het goed horen, of is er teveel lawaai op straat? Als je goed oplet hoor je wel heel veel verschillende geluiden.

Alle kinderen gaan in een kring staan. Ze doen hun ogen dicht en proberen héél goed te luisteren. Na een minuut mogen ze hun ogen op en doen.

U doet nu een variant op het bekende spelletje 'ik ga op vakantie en ik neem mee...' door hardop te zeggen: ik sta op straat en ik hoor... (bijvoorbeeld) een auto. Hierna geeft u de beurt aan een kind, die vervolgens zegt: ik sta op straat en ik hoor een auto en een....

Degen die volgt voegt weer een nieuw geluid aan het rijtje toe, tot niemand meer iets weet. Mogelijk legt u het spel even stil om nóg een keer allemaal heel goed met de ogen dicht te luisteren.

Extra leuk is het om niet te benoemen wat je hoort maar het geluid na te doen. 'Ik sta op straat en ik hoor: brrrrm, tringeling, piep, būruuuuh... waf enz.

Terug in de klas

U bespreekt met de kinderen de geluiden die ze gehoord hebben. Waren het fijne geluiden? Waren er geluiden waarbij je je vingers in je oren stopte?

16. Drupje op reis

In de jaszak	Plaatje van een druppel, 'Drupje', en 15 kaartjes met woorden aan een touwtje.
In de doos	/
Tekst opdrachtkaartje	Waar ga ik naartoe?
Jaszak	Gewoon, eventueel vooraf een beetje nat gemaakt.
Doel	Kinderen leren dat regenwater zich een weg zoekt van het dak tot onder de grond.
Werkvorm	Levende ketting
Groepsindeling	Gehele klas.
Overig materiaal	/
Geschikt voor	Elke straat, liefst met breed trottoir, of het schoolplein.
Bijzonderheden	/
Kernwoord	Regenwater.
Tijd	15 minuten.

Vorbereiding

/

Vooraf in de klas

/

Buiten op straat

Eén van de kinderen vindt het plaatje van Drupje in de jaszak. Hij of zij leest het tekstballonnetje voor.

U vraagt aan de kinderen of ze weten waar Drupje naartoe reist als hij op het dak is gevallen. Veel kinderen zullen een antwoord hebben, maar u stelt voor om het stapje voor stapje te doen.

Eerst valt Drupje op een dakpan. Welk kind wil even een dakpan zijn? Hij of zij krijgt van u het kaartje met DAKPAN om. U kijkt met de kinderen omhoog: waar zou Drupje nu terecht komen? Zodra de kinderen het woord DAKGOOT hebben geraden, krijgt een volgend kind het kaartje DAKGOOT omgehangen en geeft het kind met DAKGOOT een hand. Via REGENPIJP komt drupje uiteindelijk in de GROND. Er is ook nog een kaartje met RIOOLBUIS. Weten de kinderen wat dat is? En waar gaat de rioolbuis naartoe?

Maak ook nog een nieuwe ketting met Drupje die op STRAAT valt en via het WEGDEK in de PUT komt. En een kort kettinkje van Drupje die via het GRAS in de GROND belandt. Gebruik alle kaartjes die u nodig hebt, misschien blijven er een paar over. Mogelijk zet u de kinderen in een stervorm, waarbij alle 'kettingen' uitkomen in de grond en het riool.

Terug in de klas

Laat de kinderen de kaartjes nog even omhouden en laat ze zelf nog een paar 'kettingen' maken. Of vraag aan ze om een 'grapjesketting' te maken, bijvoorbeeld van Drupje die van de put in de dakgoot springt en dan via het gras weer de regenpijp in klimt. Waarom kan dit niet in het echt?

www.denhaag.nl/jaarprogramma

Samenstelling

Gemeente Den Haag

Dienst Stadsbeheer

Archeologie & natuur- en milieueducatie
Prins Hendrikstraat 39
2518 HH Den Haag
milieueducatie.po@denhaag.nl

MEC Zuiderpark

Anna Polakweg 7
2533 SW Den Haag
(070) 353 29 96

MEC Kornoelje

Kornoeljestraat 117
2564 LP Den Haag
(070) 325 79 68

MEC Schildershoeve

Teniersplantsoen 83
2526 MS Den Haag
(070) 389 03 67

MEC Reigershof

Reigersbergenweg 280
2592 EZ Den Haag
(070) 353 33 49

 [@milieueducatie](https://twitter.com/milieueducatie)